

Linköpings kommun
Bildningsnämnden
kommun@linkoping.se

Underlag för beslut i samband med uppföljning i Birgittaskolan 1, Linköpings kommun

Det bifogade protokollet är ett underlag för det pågående arbetet att upprätta beslut efter uppföljning i Birgittaskolan 1, Linköpings kommun. Materialet består av ett protokoll från de intervjuer och lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört under tillsynen. I protokollet kan frågor och svar under intervjuerna ha sammanfattats, och vad som sagts är inte alltid ordagrant återgivet.

Det slutliga ställningstagandet kommer att grunda sig på den information som finns i protokollet och i övriga handlingar som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen. Ni ges nu möjlighet att gå igenom och faktagranska protokollet och lämna de synpunkter ni kan ha. Därefter gör Skolinspektionen en juridisk kvalitetssäkring och en redaktionell granskning av uppföljningsbeslutet.

Skolinspektionen har i sin uppföljning i Birgittaskolan 1 funnit behov av vissa förtydliganden. Det som Skolinspektionen vill ha förtydligat framgår av uppföljningsprotokollet under "övrigt". Eventuella synpunkter på uppföljningsprotokollet samt det som Skolinspektionen vill ha förtydligat ska anges i ett separat dokument. Eventuella synpunkter ska även förses med tydlig hänvisning till aktuell sida och stycke i protokollet.

Senast **5 juni 2017** ska ert svar ha inkommit till Skolinspektionen. Skicka svaret via e-post till linkoping@skolinspektionen.se

Även om det inte har inkommit några synpunkter kommer Skolinspektionen att gå vidare och fatta beslut.

Kontakta gärna undertecknad vid eventuella frågor.

På Skolinspektionens vägnar



Erik Ahlsén
Utredare

Telefon: 08-586 085 02

E-post: erik.ahlsen@skolinspektionen.se

Protokoll efter uppföljning i Birgittaskolan 1 i Linköpings kommun

I protokollen kan de frågor och svar som angivits under intervjuerna ha sammanfattats och vad som sagts är inte ordagrant återgivet.

	Fakta om skolan
Beskrivning av skolan	<p>Birgittaskolan 1:s gymnasium omfattar vid tiden för uppföljningsbesöket de nationella programmen naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet inklusive lärling..</p> <p>Vidare omfattar enheten introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat individuellt val mot vård-och omsorgsprogrammet samt preparandutbildning.</p> <p>Skolenheten leds av en rektor.</p>
Övrigt	<p>Skolinspektionen vill ha förtydliganden på följande:</p> <p>Datum under vårterminen för klasskonferenser där "f-varning" diskuterats?</p> <p>Förtydliga vilka insatser som genomförts under vårterminen 2017 för att få frånvarande elever till skolan så att deras behov av särskilt stöd kan utredas? Redovisa flera konkreta åtgärder.</p> <p>Får alla de elever som är utredda för särskilt stöd det stöd som eleverna enligt utredningen är i behov av? Hur följer rektorn upp detta?</p> <p>Bemöt de olika uppgifter angående studiero som anges i protokollet? Hur följer rektorn upp studiero och vad visar uppföljningen? På vilket sätt får rektorn kännedom om elever anser att det är studieoro?</p>

	<p>Beskriv vilka förebyggande insatser som skolan genomfört under vårterminen 2017 för att förebygga kränkande behandling?</p> <p>I Birgittaskolans plan mot kränkande behandling (Birgittaskolan 1 Plan mot diskriminering och kränkande behandling) anges bland annat att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Hur säkerställer rektorn att samtliga lärare anmäler kränkande behandling? Vidare anges att rektorn varje månad ska anmäla till utbildningskontoret hur många elever som anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling/trakasserier samt kortfattat redogöra för händelserna och vidtagna åtgärder. Redogör för antalet anmälningar som rektorn skickat till utbildningskontoret under mars och april 2017. Planen ska utvärderas den 31 maj 2017. Redogör kortfattat för arbetet med att utvärdera planen.</p> <p>Förtydliga när lärarna har möjlighet att göra avsteg från skolans ordningsregler?</p> <p>Förtydliga de uppgifter som framkommer i "Utvärdering av Värdegrundsprojektet, Birgittagymnasiet". Förtydligandet bör särskilt belysa uppgiften att "16 procent av eleverna uppger att de ingripit mer än en gång"</p> <p>Beskriv hur "värdeorden" används i det trygghetsskapande arbetet på Birgittaskolan?</p>
--	---

1 Anteckningar från intervju med rektorn den 3 maj 2017

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *Rektorn vid Birgittaskolan 1*

Allmänt om rektorn

Rektorn anställdes i november 2016 och tog formellt över ansvaret för Birgittaskolan 1 i mars 2017. Pedagogisk utveckling, systematiskt kvalitetsarbete och värdegrundsarbete är rektorns fokusområden. Han har förtydligat för lärare och elever vad som gäller. Har dock inte ändrat på några rutiner utan förklarat dessa så att det inte ska råda tolkningsmöjligheter. Innan

rektorn formellt tog över verksamheten genomförde han medarbetarsamtal och lektionsbesök.

Skolinspektionens beslut

Lärarna känner till beslutet och har tagit det på allvar. Eleverna har eftersträvat tydlighet och fokus på lärande. För dem har beslutet inneburit just detta. För vissa elever har beslutet varit en stor omställning. Årskurs 3 har under vårterminen genomfört APL och för dem har omställningen varit än större. Eleverna i årskurs 1 och 2 har framfört att det nu känns mer som en skola. Vidare har eleverna framfört att det är bra att ordningsreglerna förtydligats och att lärarna arbetar efter åtgärdstrappan. Skolans lokaler har rustats upp och vissa möbler som inte är ämnade för skolverksamhet har bytts ut. Elever, lärare och rektorn plockar bort skräp. Rektorn genomför dagligen trygghetsvandringar och kan även uppsöka de elever som han vill ha tag på. Skolvård har fått instruktioner av rektorn att arbeta elevnära och att äta pedagogisk lunch. Det finns en ökad vuxennärvaro på skolan.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Extra anpassningar och särskilt stöd

Rektorn har förtydligat rutinerna för personalen. Rektorn har gått igenom och visat exempel på hur personalen ska arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har också säkerställt att extra anpassningar genomförs på rätt sätt.

Det finns ett omfattande kompensatoriskt stöd i ämnesspecifika områden. Det kompensatoriska stödet är nytt för vårterminen. Det finns numera stöd i nästan alla ämnen och stödet har också förtydligats gentemot eleverna. På så sätt är det lättare att ta beslut för rektorn. Eleverna kommer till stödet. Närvaro följs upp i de fall det finns ett åtgärdsprogram kopplat till en specifik elevs frånvaro. Hur det kompensatoriska stödet betraktas är enligt rektorn en ledningsfråga.

Hur säkerställer rektorn att lärarna följer skolans rutiner?

Rektorn är tydlig och ställer krav på att åtgärdsprogram ska följas upp. Rektorn genomför lektionsobservationer. Om rektorn vet med sig att en elev har åtgärdsprogram, ser rektorn till att lärarna följer de åtgärder som anges i åtgärdsprogrammet.

Hur följer rektorn upp att eleverna får särskilt stöd?

Lästartet har funnits under många år. Har sett till att de elever som är i behov av särskilt stöd får detta. Under höstterminen har rektorn gått igenom resultaten. Även specialpedagog har analyserat testerna. De elever som ska utredas har specialpedagogen koll på.

Hur säkerställer rektorn att samtliga lärare anmäler vid "F-varning"?

Rektorn har gått igenom rutinerna tillsammans med lärarna under en studiedag. Rektorn har suttit med på samtliga klasskonferenser och på så sätt blivit uppmärksam på samtliga "F-varningar". Klasskonferenser har varit viktiga för att säkerställa att rutinerna följs.

Redogör för utredningsgången gällande särskilt stöd?

Lärarna gör först en kartläggning. Därefter gör specialpedagogen en utvärdering om eleven är i behov av särskilt stöd eller av extra anpassningar. Utvärderingarna görs kontinuerligt under hela året. Det finns ingen "kölista" utan en utredning ska göras skyndsamt om en elev är i behov av särskilt stöd.

Hur säkerställer rektorn uppföljning och utvärdering av särskilt stöd?

Rektorn uppger att många av åtgärdsprogrammen är kopplade till studiehandledning på modersmålet. Genom skolans ärendehanteringssystem får rektorn besked om när ett åtgärdsprogram ska utvärderas. Det framgår även av varje enskilt åtgärdsprogram när ett åtgärdsprogram ska följas upp respektive utvärderas och vem som är ansvarig. Det är specialpedagogen som har den övergripande kontrollen att så sker. Rektorn deltar vid uppföljningarna och känner på så sätt till samtliga elever som har åtgärdsprogram. Rektorn har säkerställt att de brister som uppdagades i samband med utvärderingen i april har åtgärdats.

Varför hinner elevhälsan med nu jämfört med höstterminen?

Antalet specialpedagoger har utökats under läsåret 2017/18.

Hur säkerställer rektorn arbetet med elevernas frånvaro?

Olika aktörer inom elevhälsan (EHT) arbetar med att stävja elevernas frånvaro. Rektorn har regelbundet möten med EHT. Under mötena tas beslut vem som ska följa upp frånvaron. EHT utreder frånvaron. Enligt rektorn är det viktigt att det är rätt person som följer upp den specifika elevens frånvaro. Under en halvdag har rektorn och EHT dessutom diskuterat orsaker till frånvaro som ett led i det förebyggande arbetet. Enligt rektorn bör man skilja på giltig respektive ogiltig frånvaro. Numera görs kontinuerlig uppföljning av den giltiga respektive ogiltiga frånvaron. Rektorn uppger att han inte nöjer sig med att säkerställa att det görs kontinuerliga uppföljningar. Rektorn vill även ha möten med eleven och elevens vårdnadshavare i de fall eleven är omyndig. Rektorn uppger att kuratorn, som har god hand om eleverna, oftast är med när utredningarna genomförs. Det finns även möjlighet att delegera utredningar till externa aktörer. Fokus ska ligga på lärandet.

Studiehandledning på modersmålet

Rektorn uppger att elevernas behov av studiehandledning på modersmålet ska tillgodoses. Behovet följs kontinuerligt upp under året. Det är läraren som undervisar i sva som bedömer behovet. Lärare och specialpedagog har ett nära samarbete och på så sätt finns möjlighet till utbyte och kontakt. Behovet av studiehandledning varierar från termin till termin. Rektorn har tillförsäkrat att det gjorts en genomlysning av vilka elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Rektorn har även sett till att specialpedagogen analyserat behovet.

Finns beslut om studiehandledning på modersmålet?

För att besvara frågan får man enligt rektorn titta i varje enskilt åtgärdsprogram. Det ska framgå av varje enskilt åtgärdsprogram. På Birgittaskolan 1 har samtliga elever i behov av studiehandledning på modersmålet fått behovet tillgodosett.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*Rektorns upplevelse av trygghet*

Enligt rektorn är skolmiljön trygg för eleverna. Detta beror inte på rektorn utan mera på beslutet från Skolinspektionen. Det gäller att skapa en annan miljö för eleverna. En sådan vilja har funnits från huvudman och skolans ledning.

Elevernas upplevelse av trygghet och studiero

Eleverna upplever en stor skillnad i trygghet och studiero jämfört med höstterminen. De upplever att det blivit mer åtstramat och att lärarna tar i hårdare när det behövs. Det mesta handlar enligt rektorn om att hjälpas åt så att eleverna tillförsäkras den hjälp som de är i behov av. Eleverna upplevde att det under höstterminen 2016 inte fanns en konsekvens i det arbetet.

Rektors trygghetsvandringar

Rektorn genomför dagliga trygghetsvandringar klockan 08.00. De flesta eleverna börjar skoldagen tio minuter senare. I samband med trygghetsvandringar hälsar rektorn på eleverna, tar bort eventuellt skräp i korridorerna och ser till att de elever som kommer för sent går till sina respektive lektioner. Rektorn ser även till att lektionerna börjar på utsatt tid. Det får inte förekomma någon akademisk kvart.

Elevhälsans trygghetsvandringar

Rektorn kan inte svara på hur systematiskt elevhälsan genomför trygghetsvandringar. Kuratorn genomför trygghetsvandringar på torsdagar.

Rektorns lektionsbesök

Det är viktigt att samtliga följer uppsatta ordningsregler. Det ska inte finnas möjlighet till tolkning. Rektorn kommer framöver att arbeta med ledarskap i klassrummet. Vissa lärare får kämpa mer med detta och därför kommer det att vara ett prioriterat område under lång tid framöver. Vid lektionsbesöken säkerställer rektorn att eleverna fokuserar på uppgiften och lyssnar på läraren som undervisar.

Studiedag

Under mars 2017 genomfördes på rektorns initiativ en hel studiedag där fokus var trygghet och studiero. Under studiedagen gick rektorn igenom grundläggande rutiner och de förväntningar och krav som rektorn har på lärarna. Enligt rektorn finns en samsyn kring skolans arbete med trygghet och studiero.

Mobiltelefoner under lektionstid

Rektorn uppger att mobiltelefonen till två tredjedelar är ett digitalt läromedel. Lärarna avgör själva när det är tillåtet respektive inte tillåtet att använda mobiltelefonen under lektionerna. Om mobiltelefonen används som ett pedagogiskt hjälpmedel är det okej. Det kan hända att lärarna "missar" att säga till eleverna om hur mobiltelefonen får användas under pågående lektion. Lärarna ska dock vara tydliga när och hur mobiltelefon får användas.

Lärarnas egna regler

Ordningsreglerna som tagits fram gäller. Det kan förekomma situationer när lärare kan tillåtas göra avsteg från dessa. Klassrumsindelningar äger lärarna. Åtgärdstrappan ska användas och rektorn får besked från lärarna när de använt åtgärdstrappan.

Skolvärden

Skolvärdens uppgift är att skapa relationer med eleverna, äta pedagogisk lunch och sitta med vid elevhälsomöten. Skolvärden är också behjälplig i enskilda elevärenden och ska även tillförsäkra att den fysiska skolmiljön är trivsamt för elever, lärare och övrig skolpersonal. Skolvärden är omtyckt av eleverna och rektorn ser skolvärden som en viktig resurs.

Obehöriga som uppehåller sig på Birgittaskolan 1?

Rektorn har förstärkt vuxennärvaron på skolan. Det finns många vuxenelever på skolan. Skolvärden känner till vilka elever som tillhör Birgittaskolan 1.

Kränkningar

Rektorn har tagit emot någon enstaka anmälan om kränkande behandling. Skolan följer rutinerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet*Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete*

Projekten under vårterminen 2017 har gått ut på att närma sig vårdnadshavarna. Rektorn har träffat vårdnadshavare och påtalat vikten av en gymnasieexamen och vad som händer om man inte har en sådan. Värdegrundsarbetet har intensifierats under vårterminen. Kurator och specialpedagog har "tjejgrupp". Vidare har man haft antirökningskampanj, information om sex- och samlevnad samt projekt kopplade till att motverka elevers frånvaro. Programrådet har informerat personalen under elevkonferenser. I årskurs 3 har eleverna bland annat deltagit i värdegrundsprojekt och varit på besök i Stockholm.

Hur säkerställer rektorn att EHT hinner med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet?

Resursfördelningen har varit annorlunda jämfört med föregående läsår. Vidare har skolpsykolog och kurator arbetat ett år på skolan. Rektorn har stor respekt för dem som ingår i EHT. Rektorn har förtydligat de förväntningar som han har på EHT. Det dagliga förebyggande arbetet går ut på att elevhälsan ska arbeta nära elever och lärare.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Värdegrundsprojekt

Värdegrundsprojekt har bedrivits under året. Rektorn har deltagit i olika elevhälsogrupper och har säkerställt att eleverna arbetat fram vissa värdeord med lärarna. Enligt rektorn är det en stor skillnad jämfört med höstterminen 2016 hur lärare och elever interagerar med varandra. Rektorn tror att eleverna på Birgittaskolan 1 känner till värdeorden som skolan nu arbetar efter.

Workshops – erbjuds?

All personal har varit med under den halva studiedag som skolan anordnat. Många har varit involverade och rektorn har säkerställt att samtliga elever tagit del av detta genom de elevambassadörer som nu finns på skolan. Bildningsnämnden har skjutit till medel för arbetet med heltidsmentorerna. Projektet kommer att fortgå under nästa år. Eftersom värdegrundsarbete är ett prioriterat område för rektorn kommer han säkerställa att arbetet fortsätter.

Tankarna framåt i värdegrundsprojektet?

Enligt rektorn finns en plan för hur projektet ska fortsätta. Det har varit många aktörer knutna till skolans värdegrundsarbete, varav en del externa. Det kommer framöver vara ett elevnära arbete men de exakta formerna kommer att bestämmas efter analysen.

Rektors syn på den utvärdering av värdegrundsprojektet som genomförts av skolpsykologen

Skolpsykologen har gjort en utvärdering av värdegrundsprojektet. Rektorn har inte varit ansvarig i själva utvärderingen utan hänvisar till skolpsykologen. Däremot anser rektorn att det är bra att elever ingripit om någon upplevt sig kränkt.

Heltidsmentor

Heltidsmentor finns för samtliga elever i årskurs 1 och 2. Heltidsmentor finns inte för årskurs 3 på vård- och omsorg respektive samhällsprogrammet. Enligt rektorn ska det från och med nästa år finnas heltidsmentor för samtliga elever.

Heltidsmentor – vad är det nya efter Skolinspektionens beslut?

Rektorns upplevelse är att eleverna är nöjda med att heltidsmentorerna finns tillgängliga för dem. Heltidsmentorerna blir en trygghet för eleverna. Heltidsmentorerna kan bland annat hjälpa till med planering och följa upp elevfrånvaro.

Elevinflytande

Rektorn träffar elevkåren varje månad. Sedan årsskiftet har skolan en nyvald elevkår, som verkligen brinner för skolan. Rektorn har vidare infört elevforum med fokus på systematiskt kvalitetsarbete och pedagogisk utveckling. Rektorn träffar varje elevforum klassvis. Där är fokus på ekonomi och verksamhetsfrågor. Det ges även utrymme att diskutera programspecifika frågor. Enligt rektorn är det viktigt att eleverna får ett sammanhang och en känsla av att de är en del av skolan.

Insatser utifrån de forum som instiftats

Eleverna är delaktiga i beslutsprocessen och har bland annat framfört att ordningsreglerna bör revideras och att elevhälsan borde ha ett besöksschema. Detta kommer rektorn att använda sig av i det systematiska kvalitetsarbetet.

2 Anteckningar från intervju med elevhälsan den 3 maj 2017

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *Skolpsykolog, kurator, skolsköterska samt två specialpedagoger*

Extra anpassningar och särskilt stöd

Hur säkerställer rektorn att samtliga lärare anmäler vid "F-varning"?

EHT har gått igenom rutinerna med lärarna. Under klasskonferenserna använder sig EHT av ett schema som ska fyllas i. Rektorn har gjort ett arbete med att ta hand om ärendena som kommer upp under klasskonferenserna och fört dem vidare till EHT. Det är ett stort förtydligande. Det är fler klasskonferenser. EHT anser att lärarna anmäler nu. Mentorerna är också med och stödjer i det arbetet genom att påminna dem som "glömmer" att anmäla. Fler lärare anmäler och EHT kan stödja dem i större utsträckning. EHT kan också säga till när det är dags att anmäla.

Hinner EHT med att utreda elevernas behov av särskilt stöd?

EHT har mer resurs nu jämfört med tidigare. EHT har utökats med en halvtidstjänst och en av heltidsmentorerna är också inne för att stödja i utredningsarbetet. Heltidsmentorn är klar specialpedagog till sommaren. Det handlar om förändrad prioritering och ökade resurser. Det är en större tydlighet nu jämfört med höstterminen 2016. Tydligheten består i att det är klart vem som gör vad.

Beslut om utredning kring särskilt stöd?

Det är under klasskonferenser som elevärendena tas upp. Det är skolans specialpedagoger som utreder och fattar beslut om särskilt stöd. Det sker en diskussion med EHT där flera professioner kan vara involverade, bland annat kurator och psykolog.

Utvärderingen av extra anpassningar och särskilt stöd?

Rektorn har informerat samtliga på Birgittaskolan 1 om den utvärdering av extra anpassningar och särskilt stöd som genomfördes i april 2017. Informationen gavs i samband med en personalkonferens.

Lovskolor

De intervjuade uppger att det finns lovskolor på Birgittaskolan 1. Lovskolorna är öppna under påsk- och sportlov. Det är en ny organisation kring lovskolorna. Undervisande lärare ska lämna förslag på vad eleverna ska arbeta med. Stöd kan exempelvis ges i matematik och engelska.

Utredning kring elevers frånvaro?

Heltidsmentor har kontakt med elev och vårdnadshavare vid frånvaro. Det kan variera vem som utreder, men både kurator och skolsköterska kan vara inkopplade. EHT vill under hösten arbeta med frånvaro som ett led i det förebyggande arbetet. I elevgrupp har det tagits upp hur skolan ska arbeta med att öka elevernas närvaro. EHT vill vara steget före. Under klasskonferenser kan det komma upp om EHT har specifik information om en viss elev. De intervjuade uppger att de vid sådana tillfällen försöker bistå övriga mötesdeltagare. Vidare uppges att EHT speciellt arbetat med frånvaron i årskurs 3.

Har elevernas frånvaro sjunkit jämfört med höstterminen 2016?

De intervjuade uppger att det är hög frånvaro i årskurs 3. Rektorn har varit tydlig med att uppmärksamma alla elever och att EHT ska stödja samtliga elever på skolan. Det är dock svårt att vända frånvaron. Det finns i vissa fall skäl till att elever är frånvarande. Ett sådant skäl är psykisk ohälsa. EHT försöker fånga upp frånvaron och har lyft frågan under elevkonferenser. Där har fokus legat på vad EHT kan göra för att få ned frånvarotalen. En mentor har uppgett att det endast är någon elev frånvarande.

Vilka insatser har EHT genomfört?

Under vårterminen 2017 har EHT försökt stödja elever med frånvaroproblematik. EHT har fört samtal med elever, som är frånvarande från skolan till följd av förvärsarbete. Specialpedagogerna uppger att de fört många motiverande samtal, främst med eleverna i årskurs 3. Mentorn har försökt förtydliga för eleverna vad som ska göras och då har eleverna kommit till genomgångarna. Efter genomgångarna har eleverna suttit kvar på skolan och arbetat med skoluppgifter. Det genomförs också elevkonferenser. Det finns även ett organiserat stöd för eleverna. Stödet är enligt de intervjuade tillgängligt för alla elever och anses utgöra en form av anpassningar.

Beslut om särskilt stöd och vem som utvärderar åtgärdsprogram?

Specialpedagoger har delegation att fatta beslut om särskilt stöd och utvärderar insatta åtgärder. Särskilt stöd kan handla om stöd av speciallärare i mer än två månader. Det varierar beroende på ärendets komplexitet hur lång tid det tar innan ett åtgärdsprogram utvärderas. Det kan vara efter en månad eller längre beroende på ärendets art. Det finns en utökad specialpedagogtjänst från och med årsskiftet.

Erbjudande om studiehhandledning på modersmålet?

Det stämmer inte att det bara går att få studiehhandledning i ett ämne. Utredningen visar behovet och eleven har ett stort inflytande på utformningen av studiehhandledning på modersmålet. Specialpedagogerna anser inte att det varit så från början att elever endast kan

få studiehandledning i ett ämne, det har aldrig varit så. Skolinspektionens beslut gav därför inte en rättvisande bild. Studiehandledning kan ges i allt från vårdämnena till matematik. Specialpedagoger, mentorer och studiehandledare försöker genom aktiva insatser uppsöka och övertala de elever som tackat nej till studiehandledning på modersmålet. Orsaken till att tacka nej kan vara att eleverna har dåliga erfarenheter från högstadiet och det kan ha vänt när eleverna träffat studiehandledarna.

Hur utreds behovet av studiehandledning på modersmålet?

Först genomförs en utredning och därefter sker en bedömning av elevens behov. Bedömningen görs av den lärare som undervisar i svenska som andraspråk. Det sker ett samtal med elev och sedan skickas ansökan. Studiehandledaren kan också gå in och stödja klasserna och uppmärksamma behov hos elever som behöver studiehandledning. Studiehandledarens arbete kan medvetandegöra för eleverna möjligheten att få studiehandledning på modersmålet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Rektors trygghetsvandringar

Rektorn genomför trygghetsvandring varje morgon. Även administrationen och APL-samordnare genomför trygghetsvandringar.

Elevhälsans trygghetsvandringar

Rektorn har pekats med hela handen om att det ska göras trygghetsvandringar och han kan säga till att "du får gå". Nu börjar det sätta sig som rutin och han behöver inte säga till lika ofta. Rektor har infört trygghetsvandringarna och det följs upp under EHT, under ledning av rektor.

Elevhälsans uppfattning av studieron på Birgittaskolan 1

Skolsköterska och kurator har genomfört klassrumsobservationer. Klassrumsobservationerna har enligt dem inte visat att eleverna använder sina mobiltelefoner i strid med skolans ordningsregler. Lärarna för ständiga samtal om hur mobiltelefonerna får användas i undervisningen.

Även skolpsykologen uppger att hon genomfört klassrumsbesök och har haft elevgrupper i värdegrundsprojektet. Eleverna upplever, enligt de intervjuade, att det blivit lugnare på lektionerna och att förbudet mot mobiltelefoner efterlevs på ett annat sätt nu jämfört med tidigare. Mobiltelefonerna används bara i undervisningen. Även att komma i tid och att inte störa lektionerna har, enligt eleverna, blivit bättre. Alla måste arbeta med värdegrundsprojektet och man måste hjälpa varandra. Det går bra att korrigera eleverna genom att säga till.

De intervjuade uppger att arbetslagen har diskuterat studieron klass för klass. Det finns ordningsregler och åtgärdstrappa uppsatta i varje klassrum. Åtgärdstrappan har mentor gått

igenom med eleverna. Även rektorn har gått igenom reglerna med samtliga elever, lärare och övrig personal. EHT har försökt tydliggöra reglerna för eleverna.

Obehöriga som uppehåller sig på Birgittaskolan 1

De intervjuade uppger att inga obehöriga längre uppehåller sig i korridorerna. Det finns också en samverkan med polis och brobyggare. Det finns en annan referensgrupp och där har arbetet utökats. Allt ifrån att arbeta utåt mot kulturföreningar. Det arbets sättet hade rektorn med sig från sina tidigare arbetsplatser. En del av det man såg i restaurangen var inte knutet till elever från Birgittaskolan 1. Det har under vårterminen 2017 inte varit några ingripanden på plan 4. Inga polis- eller branduttryckningar har inträffat under denna termin. En gång har brandlarmet utlösts men det har varit väldigt lugnt på skolan. Det råder en samsyn kring att det är lugnt och tryggt på skolan.

Vad är anledningen till den förändring som skett gällande trygghet?

Enligt de intervjuade har det skett en tydlighet kring trygghet. Konflikterna kan finnas kvar men de tas inte med till skolan. Tydligheten och ökad närvaro av EHT medför att det blir en annan miljö som är tryggare. Utifrån en kommunal utvärdering har det också visat sig att eleverna är mer medvetna av att stävja varandra. De har också sett att det är viktigt att vara medvetna annars läggs skolan ner. Det är fler vuxna som är mer på tå.

I vilka årskurser är det mest problem kopplat till trygghet och studiero?

I årskurs 3 har det varit mest problem. Heltidsmentorerna är ett projekt. EHT tycker att det är synd att heltidsmentorerna inte finns i årskurs 3.

Heltidsmentor

Heltidsmentorerna är första ledet och de har dörren öppen. Studiehandledaren är också viktig. Det finns ytterligare en studiehandledare som har studiehandledning på arabiska och kurdiska. Heltidsmentorerna finns inte i årskurs 3. Endast en klass har heltidsmentorerna. Vård- och omsorgsprogrammet har inga heltidsmentorerna.

Vad händer med heltidsmentorerna efter årsskiftet?

Förhoppningen är att heltidsmentorerna ska finnas kvar. Eleverna behöver ett tydligt mentorskap. Både socialt och kring att strukturera upp studier.

Beskriv skolvärdens förändrade uppdrag?

Skolvärden har sin expedition på plan 4. Skolvärden delar expedition tillsammans med studiehandledare och elevassistent. Skolvärden rör sig mycket i korridorer och i restaurangen och samtalar med de elever som äter i restaurangen. Skolvärden har varit delaktig i värdegrundsprojektet tillsammans med elevgrupperna. Skolvärden känner eleverna och har därför fått ett utökat uppdrag. Det utökade uppdraget har bland annat bestått i att vara med i flera elevgrupper och tillsammans med kurator arbeta med likabehandlingsplanen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Beskriv elevhälsans organisation

EHT består av skolpsykolog, kurator, skolsköterska, två specialpedagoger samt heltidsmentorer, skolvård, studie- och yrkesvägledare och rektorn.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Kuratorn har avsatt tid för att finnas ute som en trygghetåtgärd och för att göra sig mer tillgänglig. Det gagnar alla. Psykologen rör mig mer i korridorerna och har utökat sina individuella besök. EHT genomför trygghetsvandringar förmiddagar och eftermiddagar för att stötta upp eleverna. På så sätt kommer EHT närmare eleverna och kan därigenom intensifiera sitt förebyggande och hälsofrämjande arbete. EHT är med under alla klasskonferenser, är ute mycket och där har de tänkt om.

Den lokala elevhälsoplanen?

EHT har avsatt tid för att prata och diskutera hur EHT ska arbeta under kommande läsår, som en samlad elevhälsa, t.ex. utifrån Petri Partanen. Det är en ny organisation nu och EHT har avsatt en halv dag i månaden där den ska fokusera på ett förebyggande arbete. Eleverna är också involverade, exempelvis i "Smile" och machofabriken. EHT har gått igenom elevhälsoplanen för att åstadkomma en ökad effektivitet. EHT har värdegrundsprojektet som finansieras på ett annat sätt, 50 procent psykologresurs.

Hur hinner EHT med det förebyggande och hälsofrämjandet arbetet?

Det är en annan organisation som gör att EHT hinner med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det handlar om en annan prioritering jämfört med höstterminen 2016. Det finns också fler specialpedagoger. Skolan har en organisation som tydliggör det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolans ledning och stödet till eleverna är mycket tydligare nu. Skolans ledning är ute i verksamheten, vilket bidrar till en ökad närhet. Det ger en stor effekt. Rektor kom in i värdegrundsprojektet och prioriterade det arbetet. Rektorn försöker också att se varje elev under klasskonferenserna. Alla på skolan känner förändringen. Rektorn återkopplar och frågar hur det gått också.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Utvärderingen kring värdegrundsprojektet?

Psykologen uppger att utvärderingen gått ut på att se huruvida värdegrundsprojektet bidragit till någon förändring. Psykologen uppger vidare att hon har haft återkoppling med elevgrupper och frågat utifrån frågor. Har du som elev hjälpt till i någon situation? Eleverna upplever inte att de är otrygga. På motsvarande sätt har psykologen frågat personalen om vad de bidragit med. Personalen har upplevt att de blivit sedda i samband med projektet.

Vad visar utvärderingen?

Psykologen uppger att det var en annan typ av utvärdering som elevskyddsombuden genomförde. De hade identifierat nio elever som haft problem. Elevhälsan har sett och agerat i de ärendena som elevskyddsombuden lyfte fram. Det är ett exempel på effektivisering. Alla har varit med i värdegrundsprojektet och svarat på frågor i samband med utvärderingen. Återkoppling på utvärderingen har inte lyfts med personalen. Resultat från enkäten "Om mig" ska också lyftas. Specialpedagogerna är också med i värdegrundsprojektet. Det är ett tryckfel

3 Anteckningar från intervju den 4 maj 2017 med lärare vid Birgittaskolan 1 som undervisar på högskoleförberedande program

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *fem lärare*

Extra anpassningar och särskilt stöd

Hur säkerställer rektorn att lärarna anmäler vid "F-varning"?

Rektor har gått igenom de rutiner som finns på skolan. Rutinerna har lärarna tillgång till. Lärarna börjar att tala med eleven och ska dokumentera anpassningarna på något sätt. Sedan ska mentor och rektor kontaktas och anmälan göras till EHT. Lärarna upplever att genomgången varit tydlig.

Tester av elevernas förkunskaper

Det finns ingen tidpunkt att stämma av elevernas förkunskaper. Rektorn har vid enstaka tillfällen påmint lärarna om att de ska stämma av förkunskaperna. Någon lärare uppger att det i vissa ämnen genomförs tester av elevernas förkunskaper och att det därefter sker en avstämning. Samtliga intervjuade hänvisar till det färgschema som finns (grönt, gult och rött) och vikten av det hålls uppdaterat. Färgschemat fanns även under höstterminen 2016. Den förändring som nu skett är att samtliga lärare följer schemat och även fyller i var eleverna befinner sig kunskapsmässigt. Det görs en gång per månad samt inför klasskonferenser.

Vad gör att det fungerar nu?

Rutinerna är inte annorlunda men lärarna har fått information vid fler tillfällen av specialpedagog. Lärarna har även fått återkoppling i diskussioner. Rektorn har varit ute och talat med lärarna. Genomförandet har underlättats. Det som återkommer i diskussionerna är att samtliga elever ska nå examensmålen. Lärarna uppger att om de kan hjälpa eleverna genom att göra något kring undervisningen så är det bra men det är också att ge eleverna individuellt stöd.

Upptäcka elevens behov av särskilt stöd så tidigt som möjligt

De intervjuade uppger att det tar ett tag att gå igenom alla steg i stödprocessen. Därför är det viktigt att så tidigt som möjligt uppmärksamma en enskild elevs behov av särskilt stöd. Detta är även viktigt så att det inte blir en chock för eleven i slutet av kursen och för att det ska gå att vända utvecklingen åt rätt håll. En lärare uppger att hen fått tydlig signal från rektorn. Ser man tidigt att det är rätt i schemat ska man börja direkt med processerna kring utredning. Det är en tydlig signal att någonting behöver göras omgående. Det kan då bli att man i vissa ämnen har två lärare. Man kanske ser att det är många elever i en kurs som har problem och förhoppningsvis kanske man kan ha två lärare. Det blir ett redskap för lärarna att kunna arbeta proaktivt. En lärare har haft lovskola varje höstlov.

EHT:s utredningar

Nu är elevhälsan i fas med utredningarna. En av mentorerna har arbetat som specialpedagog när eleverna varit ute på APL. Specialpedagogerna har också fått mer tid att arbeta med utredningarna. De har kanske också arbetat med hur de kan bli mer effektiva. De har säkert talat om var fokus ska ligga och vad som är "good enough". En av speciallärarna är duktig på att skyndsamt utreda elevernas behov. Det är en insats för att det ska bli gjort.

Skillnader jämfört med höstterminen 2016?

EHT är mer synliga i korridorer. Det tar kortare tid nu kring ärenden. Lärarna tar upp det under klasskonferenser och det går mycket snabbare. Rektorn är tydlig med att "Nu tar vi det på måndag". Lärarna är hoppfulla att det ska vara så här framöver. Tanken är att det ska vara tre specialpedagoger vilket gör att de också kan arbeta förebyggande.

Studiehandledning på modersmålet?

Samtliga elever i behov av studiehandledning har fått detta tillgodosett. Det har lärarna fått information om. Höstterminen är en tuff period och då ska studiehandledningen finnas för eleverna. Det är en tyngre arbetsbelastning under höstterminer för elevhälsan. Enligt lärarna behöver 30 till 40 procent av eleverna på Birgittaskolan 1 studiehandledning på modersmålet.

Insatser för att förebygga frånvaron

Rektor har haft möte med fler elever nu. Med syfte om att tala om varför de inte är i skolan. Det har nog en effekt. Heltidsmentorerna arbetar ständigt med elevernas frånvaro. Det finns flera orsaker till frånvaron, exempelvis psykisk ohälsa eller en inarbetad vana från tidigare skola. Frånvaron har skolan kommit tillrätta med anser nästan alla intervjuade. En lärare uppger att det i klassen finns två elever som varit borta länge. Det har varit möte på möte men eleverna kommer trots detta inte till skolan. För dem handlar det om en inre förändring. Vidare uppger lärarna att det finns ett inarbetat beteende hos vissa av eleverna i årskurs 3. Dem är det svårare att förändra. De har kanske svårast att acceptera det här med mobiltelefoner. Det ger sig också kanske. Mentorn tar det och sedan rektorn och det blir bättre på längre sikt.

Rektorns lektionsbesök – återkoppling med fokus på stöd

Rektorn har diskuterat med en av lärarna kring stöd men inte med övriga lärare. Rektorn kan däremot lyfta stödåtgärder under klasskonferenser.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*Trygghet*

Ett antal personer har arbetat med den fysiska miljön. Möbler är utbytta. Det är ett lyft att det är lite nytt. Det är mer skola nu och mindre fritidsgård. Exempelvis att det går att sitta och arbeta istället för att ligga i en soffa och arbeta. Som ny person kan man se nya saker. Det är ingen som har ifrågasatt mandatet att genomföra förändringar. Legitimitet hos rektor har förbättrats i och med den nya rektorn. Det har varit positivt med nytt blod. Rektorn har fått en viss avlastning och får extra hjälp av före detta rektor.

Rektorns trygghetsvandringar

Rektor genomför dagliga trygghetsvandringar. Han går nästan alltid ett varv på morgonen för att tala med elever. En lärare undrar om rektorn kommer att orka hålla i detta. Trygghetsvandringar är nog en del av rektorns ledarstil, anser de intervjuade. Det har varit fler extra informationsinsatser under vårterminen. Han har talat om vilka insatser som gjorts. Det sker slumpmässiga besök. Han kanske har en tanke. Några av de intervjuade har haft besök av rektorn i klassrummet och hos en annan har rektorn "kikat in". Han har varit intresserad av hur lektionerna startas upp och avslutas. Någon har fått en känsla av att han vill känna av stämningen. Rektorn har suttit med hos någon lärare. Det varierar om rektorn har stämt av med lärarna efter besöken. Det kanske kommer framöver att han är med under hela lektioner. Det har rektorn nämnt på ett möte. När han tittar in i klassrummen kan man uppfatta det som att bli kontrollerad. En lärare får inte den uppfattningen. Lärarna har snarare känslan av att rektorn bryr sig. Han är uppmuntrande. Rektorn har sagt att det pedagogiska ledarskapet är viktigt. Lärarna måste få uppbackning av rektorn för att kunna göra det som måste göras.

Strategier för att förebygga konflikter mellan elever

Lärarna anser inte att skolan präglas av konflikter. Någon känner inte alls igen det. Det har inte varit konflikter under vårterminen. Det var någon konflikt under höstterminen 2016 i en tjejgrupp. Efter lov kan eleverna ta med vissa konflikter till skolan men mentorerna tar tag i det direkt. Det är också sättet att hantera konflikterna. Mentorerna är duktiga på att informera lärarna. Rektorn har en strategi att arbeta med föreningar och föräldrarna. Man har varit i Skäggetorp och träffat en kulturförening. Rektorn vill ha en tät kontakt med fler föreningar och tillsammans med elevhälsan

Studiero och gemensam regeltillämpning

Det finns tydliga regler och upptrappning. Det är något nytt som gett positivt resultat. Det blir tydligt för eleverna. Uppmärksamheten har blivit bättre och bidragit till högre närvaro på lektionerna. De flesta eleverna kommer i tid.

Ordningsreglerna gör mycket för trygghet. Lärarna har en gemensam tolkning av reglerna. Den gemensamma tolkningen har tagits fram i de samtal som förts i lärargruppen. Alla lärare gör på samma sätt och det händer något nu när reglerna inte följs.

Användandet av åtgärdstrappan

Lärarna antar att det antingen är rektorn eller EHT som arbetat fram hur åtgärdstrappan bör användas på Birgittaskolan 1. Åtgärdstrappan sitter uppsatt i varje klassrum tillsammans med skolans ordningsregler. Läraren uppmärksammar till mentor i andra steget. Sedan lyfter mentor till rektor och vårdnadshavare. Därefter stängs eleven av. En lärare nämner att någon av heltidsmentorerna alltid besöker lärarens lektioner. En annan lärare nämner att det inte är någon skillnad mot höstterminen 2016 hur läraren använder sig av regler, men att det till stor del beror på att eleverna är lugna. Samtliga nämner att det är positivt att det finns ett gemensamt system för att arbeta med lektioner. Det finns också ett gemensamt förhållningssätt hur lektioner ska avslutas. Förhållningssättet skapar en trygghet för eleverna.

Elever som av olika anledningar ger upphov till studieoro

En lärare uppger att eleverna sitter tillsammans under genomgångarna. Det kan vara så att elever av olika anledningar tillfälligt behöver lämna en pågående lektion. Eleverna måste säga till om de går från lektionen. Det finns också elever i behov av stöd. Lärarna har fått information av specialpedagog vilka som måste kunna få gå ut. En lärare uppger att hen har en överenskommelse med sin klass om vad som gäller.

Mobiltelefoner

Lärarna nämner att det kan finnas enstaka fall då de inte säger till. Samsyn kring mobiltelefoner är att bestämma utifrån situation. Det finns inte en samsyn kring att lärarna ska göra på ett särskilt sätt kring mobiltelefoner. Mobiltelefonerna ska inte ligga framme under lektionerna. Lärarna ska avgöra när mobiltelefonen ska användas. Den formuleringen har samtliga enats om. Eleverna får aldrig använda mobiltelefonen för att exempelvis titta på Facebook. Åtgärdstrappan ska i sådana situationer användas. Alla ska kunna arbeta så gott de kan och inte störa andra.

Lektionsstrukturer?

Lärarna ska skriva på tavla om strukturen för lektionen. Det har lärarna talat om under studiedagen. Gemensam uppstart och avslut och vad lektionerna ska innehålla. Det var under studiedagen den 1 mars som detta gick igenom.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevehälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

EHT besöker vissa klasser och har till exempel livskunskap. Senaste exemplet är att de är i yrkesintroduktion och arbetar. Lärarna vet inte vad EHT gör i detalj. De rör sig mer i korridorerna. De kan också bli involverade i samband med åtgärdstrappan.

Vad är mentorernas förändrade uppdrag på skolan?

Birgittaskolan 1 har traditionella mentorer och heltidsmentorer. Heltidsmentorer följer upp studieplaner, kontakt med elevhälsa, rektor och lärare. De besöker klassrum och talar med eleverna om värdegrundsarbete och livskunskap. De är även på besök i klasserna för att söka upp någon elev. Vem som involveras beror på vad eleven önskar ta upp med dem.

Elevhälsan

EHT har inte genomfört klassrumsbesök. Mentorerna är ofta inne på lektionerna. De försöker göra det mesta på mentorstiden. Lärarna känner till att det kommer att vara projekt kring rökning i början av juni. Hälsodag med efterföljande aktiviteter i grupp har redan genomförts tillsammans med EHT. EHT har också arbetat med skolavslutningen. Psykologen har varit mycket synlig i samband med värdegrundsprojektet. Psykologen har också gått igenom värdegrundsarbete tillsammans med en klass i årskurs 3. Elevhälsan har också arbetat med att komma ikapp med ärenden. Nu kan de börja arbeta som det är tänkt att de ska göra.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever*Värdegrundsarbete*

Det genomförs värdegrundsprojekt och man har börjat tala om kulturella skillnader. Lärarna har talat om hur de ska fortsätta det arbetet. Enligt lärarna kan man vara hur man vill på skolan, det finns en acceptans. Det var en av anledningarna till att en av de intervjuade sökte sig till skolan. Läraren har tidigare arbetat på skolor där det funnits en brist på empati. På Birgittaskolan vill man arbeta med människosyn och har en bra värdegrund. Skolan kanske inte i samtliga fall haft strategier att hantera det, exempelvis hur stökiga elever har hanterats.

Arbetet med olika värdegrundsprojekt

Lärarna har arbetat kring värdegrundsprojektet på flera studiedagar. Föreläsare har haft workshops och talat om värdegrund. Det har resulterat i ett "papper". En lärare har alltid uppfattat att Birgittaskolan 1 varit bra på värdegrundsarbete. Det har varit värdefullt att få sitta i alla möjliga konstellationer. Det har varit olika grupper varje gång där man talat om olika teman. Senast diskuterades värdeorden (Respekt, kunskap, trygghet, glädje och samarbete) och det fortsatta arbetet med dem. Det har varit ett väldigt stort arbete att kunna samlas och enas om värdeorden och vad de står för. Det är också ett pågående arbete. Det behöver komma upp goda idéer om arbetet framöver.

Machofabriken?

Det är ett sätt att involvera eleverna i arbetet. Alla elever i årskurs 1 och 2 elever har haft minst ett undervisningstillfälle med machofabriken. Lärarna vet inte om åk 3 varit involverade.

Arbete och insatser i årskurs 3

En klass i årskurs 3 har heltidsmentorer och vill fortsätta ha dem. Tillskjutna medel från nämnden räckte inte för att tillgodose behovet av heltidsmentorer för samtliga elever i årskurs 3.

Det varierar om lärarna haft undervisning i åk 3. Lärarna upplever inte att det skulle vara särskilt problematiskt i årskurs 3. Lärarna upplever inte heller att eleverna i årskurs 3 är förfördelade på något sätt. I elevgrupper finns även representanter från årskurs 3. Representanterna deltar även i elevforum.

Vad gör Birgittaskolan 1 till en bra skola?

En lärare tycker att det är en ökad trygghet och en samsyn kring hur man ska bedriva saker. Ett bättre samarbete och att lärarna har en stor möjlighet att bli ännu bättre. Det känns som att ledning och administrationen har kommit närmare nu. Att alla är på samma arbetsplats. En annan lärare tycker att det finns en tolerans för andras olikheter och läraren vet ingen annan skola som har det så. Elevinflytande kan lyftas som en nystart med en förändring. Elevforum är ett nytt koncept. Samtliga lärare betonar att de är till för eleverna och deras välbefinnande. Att lärarna fått tala igenom saker och att ha en gemensam hållning. Det skapar en arbetsgemenskap och det har blivit en bättre stämning. Lärarna anser att rektorn har mandat och legitimitet att göra förändringar vilket är en stor skillnad. Föregående rektor påbörjade förändringsarbetet, men det är först nu som personal vågat öppna locket och rensa ut det som inte har något syfte längre. Det finns en vilja att vara snälla mot varandra. Det kan göra ont att säga vissa saker och att säga det på rätt sätt. Att vara professionella och ha uppdraget i sikte så är det här en konstruktiv väg.

4 Anteckningar från intervju den 4 maj 2017 med lärare vid Birgittaskolan 1 som undervisar på yrkesförberedande program

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *fem lärare*

Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärder mot kränkande behandling

Hur säkerställer rektorn att lärarna anmäler vid "F-varning"?

Under klasskonferenserna tas det upp direkt och där kan rektor säga "det tar vi på EHT" då tas det upp direkt på måndagens EHT. Rutinerna har lärarna gått igenom noggrant under en gemensam studiedag. Speciallärare har också haft genomgång under personalkonferenser. Det är viktigt att rutinerna repeteras. Heltidsmentorernas arbete har effektiviserats på så sätt att de har den samlade bilden av elevens och klassens stödbehov.

Elever med många F i betyg

En lärare anmälde enligt rutinen i början av terminen. Det är olika om eleverna ska nå de mål som finns. Det finns elever på Birgittaskolan 1 som har många F i betyg och för dem är det omöjligt att nå målen i alla ämnen. Språkutveckling tar lång tid. Därför talar läraren om för eleverna att de måste ta ansvar själva för att arbeta med språket. En annan lärare uppger att det finns elever som inte gjort APL och på grund av detta inte kommer att nå målen.

Beskriv anmälningsrutinerna kring särskilt stöd?

Först sker anmälan till mentor eller specialpedagog och sedan går ärendet till EHT. EHT fattar beslut om utredning och elevens eventuella behov av särskilt stöd. Efter utredning och beslut informeras lärare av EHT. En av de intervjuade lärarna uppger att det i en klass är upp till 50 procent av eleverna som är i behov av stödåtgärder. Läraren försöker anpassa undervisningen till en nivå så att samtliga elever kan följa med i undervisningen.

Varför hinner EHT med att utreda behovet av särskilt stöd?

Utredningar om elever i behov av särskilt stöd tas numera direkt upp med EHT. Heltidsmentor har också gått in och stöttat upp för att utredningarna ska göras skyndsamt. En lärare uppfattar att det blir ett beslut nu. Övriga intervjuade instämmer i det och lägger till att det även görs en utvärdering av elevens behov av särskilt stöd. En annan bidragande orsak till att EHT hinner med är de elevkonferenser som numera sker tillsammans med rektorn och EHT. Rektorn är "jättesnabb" med att kalla till elevkonferenser och eleven får numera alltid ett datum för uppföljning.

Eleven har alltid fått ett datum för uppföljning. En lärare ger följande exempel på hur arbetet effektiviserats. En elev skulle få en anpassad prövning och då fattades det ett beslut. Specialpedagogen frågade därefter läraren om eleven närvarat vid lektionstillfällena. Rektorn var också noga med att följa upp insatta åtgärder.

Hjälp av EHT med stödåtgärder i undervisningen och i enskilda elevärenden

Lärarna förmodar att EHT med sin kompetens skulle kunna bidra med att förbättra det generella och individuella stödbehovet i undervisningen. Det är ingenting som har efterfrågats eftersom det finns extra hjälp att få om det skulle behövas. En lärare uppger att EHT är hårt ansatt av elevärenden. Mot den bakgrunden går det inte att spontant be EHT om hjälp. En lärare försökte avtala tid med kuratorn för att få hjälp i ett enskilt elevärende. Kuratorn var då upptagen. EHT har nog mycket att göra, enligt läraren. Kuratorn har varit med i projektet "Don't drink and drive". Då blir det enklare att knyta kontakt. En annan lärare uppger att läraren hade en elev som inte kom till lektionerna på grund av att eleven mådde dåligt. Kuratorn var då behjälplig och stöttade eleven.

Elevers frånvaro

Under klasskonferenser markerar lärarna och då tas eleverna upp och det tas även upp under EHT. Det blir bättre för en del. Spektrat med antalet elever med F och frånvaro är jättesvårt. Vissa får en "aha-upplevelse" och kommer till undervisningen. Sedan finns det

elever som kommer var 30:e dag till skolan för att de annars riskerar att studiemedlet dras in. De eleverna arbetar och "hänger sig" kvar i systemet.

Åtgärder för att få eleverna till skolan

Åtgärder för att få eleverna till skolan diskuteras under elevkonferenser. Rektorn fattar beslut på måndagar. Under konferensen har rektorn talat om vad eleverna kan tänkas satsa på för kurser. Exempelvis kan en elev ha bestämt vissa kurser som hen vill satsa på och vad som känns givande att satsa på. Det handlar om att i samtalen uppmuntra eleverna och att följa planen som upprättas tillsammans. Eleven hade stöd av läraren. Man följer upp och försöker uppmuntra och att rektorn försöka hitta vad som är rimligt för eleven, att stärka eleverna att klara det här.

Eleverna i årskurs 3 har lätt att få jobb. Förändringen kring årskurs 1 är att skolan är duktig på att fånga upp eleverna och vilka elever som riskerar att framöver få en ökad frånvaro. Det finns elever som lärarna känner till har psykisk ohälsa. De eleverna försöker lärarna stötta direkt.

När upptäcker lärarna att elevernas frånvaro ökar?

Lärarna uppger att vissa elever har haft hög frånvaro i grundskolan. Det kan också handla om förändringar i livet, till exempel att elever slutar när det inte är rätt program för dem. Det finns nu klasser där det är färre elever och elever som inte längre har någon frånvaro. Det jobbas också med de eleverna som har många F i betyg. Det är en förändring jämfört med höstterminen. Lärarna försöker ge bästa möjliga stöd för att det inte ska bli ett totalt misslyckande för eleverna. I årskurs 3 är det inte så många elever i klasserna. Man får en annan koll när de endast är runt 20 elever i en klass.

Lärarna är också involverade i uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram. En lärare uppger att i de åtgärdsprogrammen som läraren ansvarat för har specialpedagogen följt upp genom att ställa frågor som: Hur går det? Har eleven kommit? Lärarna tror att åtgärder justeras i åtgärdsprogrammen. Lärarna upplever att specialpedagogerna har koll. De har jobbat extremt mycket med allting nu. De gör så gott de kan. Rektor har sagt att det ska vara skyndsamt och att det därför ska ske ett beslut.

Får eleverna stöd? Av tillsynen framgick det att elever inte fått stöd av specialpedagog

Lärarna tror att eleverna får det särskilda stöd som de behöver. I de fall lärarna har varit involverade, har eleverna fått träffa specialpedagog.

Studiehandledning på modersmål i fler ämnen?

En lärare tror att elever i behov av studiehandledning får tid med modersmållärare. Sedan får eleven berätta för modersmålläraren vad eleven behöver hjälp med. Modersmållärarna får material av lärarna. Det har varit svårt att få tag i vissa modersmål, bland annat swahili. Lärarna tror att det fungerar nu. För elever som tackar nej till studiehandledning på modersmålet kan läraren i sva försöka övertala eleverna att ta emot hjälpen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Lärarna uppfattning av tryggheten på Birgittaskolan 1

Rektor genomför trygghetsvandring en till två gånger per dag. Det är fler vuxna som rör sig i korridorerna jämfört med tidigare. Det är en uppmaning från rektor att lärarna ska vistas mer i korridorerna. Lärare planerar också ihop ute i korridorerna. En lärare känner sig jättetrygg och att det är en positiv atmosfär. Det kan vara en hög samtalston. Eleverna i årskurs 1 upplever sig inte otrygga. De känner inte heller igen sig i den beskrivning som framgick av beslutet från Skolinspektionen.

Eleverna i årskurs 3 har inte varit i skolan så mycket men lärarna tror att även de känner sig trygga. Eleverna har inte uttryckt att de skulle känna sig otrygga. Rektorn går en sväng och pratar lite och det gör det lärarna också. Eleverna känner nog att lärarna är där för dem, vilket är en förändring. Det har blivit utökat sedan tidigare med mer vuxenkontakt. Det är också viktigt att eleverna vet vem som är rektor. Han har samlat eleverna årskursvis till aulan och har talat med dem. Rektorn har också genomfört klassrumsobservationer.

Uppdrag kring trygghet för lärare?

Rektorn har uppmuntrat att lärarna ska vistas i korridorerna och på platser där eleverna är. Att man har öppet till arbetsrum och att man kan se in vilka som är i arbetsrummen. Rektorn har också förtydligat att lärarna ska vara till för varandra i personalgruppen. Det har blivit tydligt på sista tiden, att lärarna ska lita på varandra. Det förs också fler diskussioner i arbetslag. Bland annat kring hur lärarna ska starta en lektion och hur lärarna ska göra för att få en tydlig struktur i undervisningen. När lärarna började med det har eleverna kommenterat att det är bra att lärarna gör likadant. Det gäller alla lärare.

Skolvärden- förtydligat uppdrag?

Skolvärden säkerställer tryggheten i matsalen och är med i värdegrundsarbetet tillsammans med lärare och elever. När det är aktuellt med elevråd är skolvärden med, t.ex. lite sammanhållande kring elevråd och elevskyddsombud. Skolvärdens deltagande kring värdegrundsarbetet är nytt för vårterminen 2017.

Förebygga otrygghet

Enligt lärarna hör det till historien. Det är inte alls på samma sätt nu. Lärarna beskriver att de talat med en elev som var ledsen. Rektorn kom och tog samtal direkt. Det sker mycket snabbare nu än tidigare. Man går ut och tittar när det händer något nu i större utsträckning. Förr skulle man hämta någon när det hände saker. Nu är det vuxna på plats. Rektorn började med trygghetsvandringar direkt när han började i november. När rektorn är borta går andra vuxna på trygghetsvandring. De har nog fördelat ansvaret men det ser inte lärarna. En lärare uppger att de elever som varit våldsamma inte längre går kvar i skolan. All problematik har varit kopplat till två elever som haft mycket socialt i "bagaget". Någon elev reflekterade över att det var tyngre i höstas. Nu är det inte så längre. Det är större chans att man skulle ingripa nu om det skulle finnas elever som är våldsamma.

Tryggheten och rutinerna har satt sig nu. Mot den bakgrunden skulle det inte bli något större bekymmer att ta itu med elever som av olika anledningar inte vill inordna sig i systemet. Rektorn har tydligt sagt att han direkt vill träffa eleverna. I exemplet med eleven som rektor samtalande med visade han att han tar tag i saker. Rektorn slår ner direkt.

Det är mycket som har förtydligats. Elevhälsans stöd sätts in snabbare vilket förebygger problematik. Det finns en samsyn kring agerande och det har stramats upp. Det är tydligare vad lärarna ska göra. Rektor tar tag i saker direkt och skjuter inte på möten en vecka. Det skickar signaler till elever. Konsekvenstrappan sitter också i varje klassrum. Om det händer något i klassrummet så hänvisar eleverna själva till den. Eleverna är själva medvetna om när de kommer sent.

Användandet av mobiltelefoner?

Läraren avgör hur mobiltelefonerna ska användas. I årskurs 1 fungerar det bra. I årskurs 2 och 3 kan det vara tvångsmässiga handlingar men då får man säga till. Så fort man säger till eleverna tar de ner mobiltelefonerna. De vet vad som gäller och det kan vara okej att ta mobiltelefonerna från elever som missköter användandet. Det är aldrig något problem. Under lektionsgenomgångar kan mobiltelefonen fungera som ett pedagogiskt hjälpmedel eller för dem som har studiehandledning på modersmålet. Mobiltelefonen kan också vara kopplat till ett specifikt åtgärdsprogram.

Eleverna kan också få ta bilder under genomgångar. Det är inget bekymmer att använda telefoner. Eleverna i årskurs 3 har inte datorer och då måste de använda telefonerna. Det är inget problem. Vissa elever, som lärarna känner till, talar lärarna om för direkt att plocka ner telefonen. Under klasskonferenser kan lärarna diskutera vilka elever som har svårigheter att följa bestämmelserna. Eleverna har också blivit bättre på att fråga om de får använda telefonerna. Flera av de intervjuade instämmer i detta. Det finns en samsyn kring ordningsregler.

Egna regler

Man får inte ha egna ordningsregler. Det finns fyra regler. En regel som en lärare använder är klassrumsplacering. Det är en blandad grupp. Först satte sig eleverna med dem som de kände. Då gjorde läraren en klassrumsplacering utifrån nivå. Nu behöver läraren inte slösa tid på att göra placering. Det behövdes för gruppen.

Elever som vandrar runt på lektionen

Nej, det känner lärarna inte igen. De som har anpassning eller åtgärdsprogram kan få gå ut ur klassrummet. Det har blivit bra att de eleverna har med sig sina elektroniska hjälpmedel. Att eleverna ibland behöver gå ut och hämta dem går inte att göra något åt. Men det är inget problem som lärarna upplever.

En lärare har stängd dörr till sitt klassrum och då behöver man knacka. Eleverna vill ha svar direkt. Någon gång har det kommit någon syster till en elev. Läraren har då avhyst systemen.

Det kan vara andra personer i korridoren då Komvux också undervisas i skolans klassrum. Lärarna vet vilka som är deras elever.

En lärare undervisar mest i årskurs 1 och 2. Läraren har koll på de eleverna. Däremot inte dem som kommer utifrån. Man kanske inte vet vilken klass de tillhör. Det är klart att det är lätt att slinka in men det är inget problem och absolut inte i klassrummen.

Tryggheten på Birgittaskolan 1 nu jämfört med höstterminen 2016

De oroliga eleverna i höstas har försvunnit. Brandlarmet har flyttats för att komma åt problematiken. Nu har det inte varit några brandlarm. Det har blivit mycket lugnare. Rektor besöker klassrum och det kan ske spontant. Han sitter med eleverna i korridorerna och kan spela pingis med dem.

Får ni återkoppling av rektorn efter lektionsbesöken?

Två av de intervjuade uppger att de inte har fått besök av rektorn. Övriga lärare får inte någon återkoppling från rektorn.

Studiero?

Klassrummen är inte samlagda. Det kan störa, och då går lärarna runt och säger till dem som uppehåller sig i korridorerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Värdegrundsarbete?

Lärarna uppger att det bedrivs flera värdegrundsarbeten. Alla lärare är med i arbetet. Det har skett på avsatt tid och alla ska vara delaktiga. Arbetet innebär att lärarna ska ha gruppdiskussioner där de exempelvis ska komma med förslag kring relationer mellan lärare-elev, lärare-lärare osv. Det har genomförts i olika konstellationer. En lärare upplever ett uppsving i personalrummet kring värdegrund och att värdegrunden på skolan diskuteras mellan lärare. Det avspeglas i tryggheten. Även skolvärden har varit involverad i värdegrundsarbetet och träffat en elevgrupp. Det förs också samtal om värdegrund mellan elever och lärare kopplade till elevernas framtida yrkesval. Lärarna har haft ett tema om "gender-evolution". Då arbetade lärarna med texter och tittade på klipp om hur man exempelvis upplever olika kön.

Rektorn kan nog "hålla i" arbetet tillsammans med personalen. Det är inget som slutar med den här terminen. Det känns som att rektorn vill föra värdegrundsarbetet framåt. Det kommer att vara ett pågående arbete.

Är det något ni vill skicka med till rektor och huvudman?

Ett fortsatt värdegrundsarbete. Mer resurser till specialpedagogresursen och tid för handledning. Heltidsmentorerna är viktiga och att de får fortsätta med sitt arbete. De gör att det blir en samsyn kring eleverna. De har koll på allt och har en samlad bild av eleverna.

5 Anteckningar från intervju den 5 maj 2017 med elever på högskoleförberedande program

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *fem elever*

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Hur är det i korridorerna nu?

Ja, det är tryggt och bra. Det är lite trångt ibland men eleverna känner sig trygga. Det är skillnad nu, det var mer slagsmål förut. Det händer sällan. En elev bevitnade ett slagsmål för ett par månader sedan. Just då agerade ingen men det var några elever som sa till. Det var lärare som kom med. Det var efter Skolinspektionens besök, höstterminen 2016.

I beslutet står det att elever är rädda för andra elever

En elev har aldrig hört att elever är rädda för andra elever. Det kan vara elever från årskurs 1 som upplevt det. Eleven kan förstå att vissa grupper kan uppleva det så. Det finns elever som har en viss jargong och tar upp mycket plats. De boxar på varandra och kör med tuffa skämt. Ja, de kan ha den jargongen mellan sig själva men inte utanför gruppen.

Genomför rektorn trygghetsvandringar?

Rektorn genomför trygghetsvandringar varje morgon och ibland även vid andra tider under dagen. Rektorn går runt på luncher och talar med eleverna. Rektorn kan komma in i klassrummen och se till att eleverna arbetar. Besöken sker slumpmässigt. Rektorn hälsar när vi möter honom. Förra rektorn såg inte eleverna. Alla elever har sett rektorn i klassrummen. Elevombuden har också trygghetsvandring någon gång i månaden för att kolla miljön, t.ex. akustik.

Genomför elevhälsan trygghetsvandringar?

Nej, det har eleverna inte sett. EHT är mer involverade i arbeten som i värdegrundsgruppen.

Enhetlig regeltillämpning

Det har blivit striktare att alla ska ha samma regler. Det står i ordningsreglerna att eleverna inte ska ha mobiltelefon under lektionerna och bara använda den när läraren säger till. Hålla tid och att inte släppa iväg i förväg. Det förekommer att mobiltelefonerna finns på bordet. Det finns ett mobiltelefondagis och lärare kan ta dem ifrån elever. Lärarna skriver upp ett schema över hur lektionerna kommer att se ut. Förr var det mer som störde i klassrummet.

Tidigare var det stökigare på lektionerna. Det har blivit bättre nu och lärarna säger till. Man får varningar och sedan blir man ombedd att lämna lektionen. Tidigare var det problem i årskurs 3. Elever höll sig till sin tidigare klass och de agerade på ett annat sätt. Lärarna säger direkt att man ska lägga ner mobiltelefonerna i väskan nu.

Åtgärdstrappan?

Eleverna är medvetna om att den finns. Det har varit ett möte där rektorn informerat samtliga och gått igenom ordningsregler och åtgärdstrappa. Mötet ägde rum för två månader sedan.

Studieoro

Det är vissa elever som går in och ut. Men de flesta har förstått att det stör andra. De har satt en rasttid där de delat lektionerna. Det finns en rasttid som hjälpt. Lärarna brukar fråga vart man ska.

Brandkår och polis

Det skedde mer förr att brandkår och polis fanns på skolan. Det är väldigt sällan nu som det förekommer. Det kan handla om att vissa elever, som inte längre går kvar på skolan, var eftersökta av polis eller hade utlöst brandlarmet.

Är otrygghet och studieoro kopplade till vissa elever?

Eleverna tror det.

Är det fler lärare i korridorerna?

Det är lika som förut. Det är vissa som man ser oftare uppger en annan elev. Det är inte alla lärare som är ute i korridorerna. Det är oftare mentorer som är ute. Samhällslärare är ute i korridorerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet*EHT:s förebyggande och främjande arbete*

Eleverna får information om vilka EHT är vid skolstart, annars är det inte så mycket.

Antirökning t.ex. har ni hört talas om det?

Nej! En elev sitter med i värdegrundsgruppen och där kan eleven träffa någon från elevhälsan. Det som diskuterats är hur det ser ut under lektionstid. Om det går att göra något som kan göra det bättre.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever*Har lärarna diskuterat värdegrundsorden med er?*

Eleverna uppger att de inte har diskuterat orden i klasserna. Eleverna har grupper på skolan som har representanter där de får information om vad värdegrund är för något. Det finns papper i klassrummen med värdegrundsorden. Arbetet startade upp med rektorn. Nej, säger en elev, det startades i höstas. Det finns två grupper på skolan.

Vad är det som gör att skolan är bättre än i höstas?

Det skedde en sådan stor förändring med den nya rektorn. Det har kommit nya möbler och blivit bättre förhållanden. Tidigare var det soffor från 80-talet. Det fräscht ut nu och är skönare möbler. Eleverna har inte fått tycka till om möblerna, de kom under påsklovet.

Kan man vara som man vill i skolan?

En elev tycker det. Eleven har inte hört att man inte kan vara som man vill.

Hur arbetar skolan med att öka närvaro?

I vår klass är det hög frånvaro. De rapporterar till CSN och sen blir det svårare att få betyg. Det var hög frånvaro i min klass också och då fick eleverna ett möte med mentorn och därefter var det möte med rektorn. Rektorn har sagt att det inte får hålla på så längre. Då kom eleverna till lektionerna.

Skolvärd?

Jag ser honom ofta på skolan och även i samband med andra projekt på skolan. Han är "pushande" för elevernas rätt. Han bryr sig om oss elever och att det ska bli bra skolan. Han är överallt. Han talar med alla och hälsar på eleverna.

Heltidsmentorer

Det finns heltidsmentorer. Det vet vi inte vilka som har. Vi har inte haft det. Några av eleverna har heltidsmentorer. Det fungerar jättebra. De är inte lärare och finns därför tillgängliga om man har frågor.

Fler saker som ni vill delge?

Elever blir mer sedda nu än tidigare. Rektorn bryr sig om eleverna. Förra rektorn kände eleverna inte till.

6 Anteckningar från intervju den 5 maj 2017 med elever på yrkesförberedande program

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *fem elever*

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Tryggheten på Birgittaskolan 1

Eleverna upplever inte att skolan är otrygg. Eleverna känner inte heller igen sig i den kritisk som framgår av beslutet. Det var mycket polisbilar på skolan tidigare, det är det inte nu. Eleverna på yrkesförberedande program är i en egen del av skolan. Eleverna har vissa lektioner även i de delar av skolan som huvudsakligen används av eleverna på de högskoleförberedande programmen. Många av de elever som gjorde att polisen kom tidigare

ser man inte på skolan längre. De eleverna verkar ha slutat. Eleverna hade några elever i sin klass som gjorde att det var stökigt. Det är många som har slutat. Det var dålig arbetsro tidigare.

Det bråkas inte så mycket. I ettan bråkades det i pingisrummet. Då kom det inte förbi någon vuxen. I matsalen var det en gång men då kom det någon och hjälpte till. Det har inte varit något nu. Någon gång nu sprang det en elev utanför som grät. Inga vuxna agerade utan de tittade ut genom fönstret. Det rör sig obehöriga i korridorerna men eleverna från vuxenutbildningen brukar hålla sig för sig själva. Det har inte varit någon som kommit in under lektioner för att bråka.

Man märkte en förändring när nya rektorn började. Man såg aldrig den tidigare rektorn. Man ser nya rektorn varje dag. Rektorn bryr sig om oss. Det är nya regler och nya möbler. Han har samlat till möten och rättar till bord när han går runt på skolan. Han är med under vissa lektioner.

Grupperingar på skolan?

Ja, det finns vissa grupper. Eleverna upplever inte att det finns grupper som skapar någon otrygghet. Det går att gå mellan grupper också. Det är inte någon jättesammanhållning på skolan. Det kommer nya elever hela tiden. Eleverna på yrkesförberedande program blandar sig inte med andra klasser.

Ni som går i en annan del av skolan, hur upplever ni att det är i korridorerna?

Det har varit otryggt innan. Det har vi inte märkt av nu. Eleverna umgås med varandra i "sin lilla klass". Eleverna tycker det är ganska skönt att vara i en egen byggnad. En elev var tidigare rädd för andra elever. De eleverna går inte längre kvar på skolan. Nya elever kan säkert bli lite rädda men när man gått i tre år så blir man inte så rädd. Det är så många olika personer på skolan. Eleverna har olika mål med sina studier och det blir många krockar. Det är ganska lätt att välja vård och omsorg för att det är lätt att komma in och det är en yrkeslinje men man kanske väljer det för att få jobb. Det går också de elever som verkligen vill lära sig och då blir det stor kontrast. Eleverna slutar tidigt och börjar sent. Vård och omsorg hade kunnat vara på 2 år. Skolan drar ut på det.

Studieron på Birgittaskolan 1

Det är inte studiero på vissa lektioner enligt eleverna. Det finns lärare som är strängare och sätter regler medan andra lärare inte gör det. En lärare brukar inte säga till och då blir det kaos. Läraren sover när eleverna ser på film. Eleverna ser på film hela tiden. Eleverna önskar att lektionerna var mer innehållsrika. Lektioner slutar ofta i förtid. Rektorn är bra! Eleverna blev förvånade när det stod om beslutet i tidningen. Eleverna är i en annan del av skolan. Eleverna hänger med varandra och bryr sig inte om det finns en fientlighet mellan elever på skolan.

Vissa lärare har blivit strängare. Det kan handla om mobiltelefoner och när vissa elever inte kommer i tid. Det är olika hur det är under lektionerna. Det beror på vilken lärare det är

också. Vissa lärare är bättre på att säga till. Vissa lektioner är eleverna stökigare på och man tappar koncentrationen ibland. Vissa lärare säger istället till för mycket. Lärarna tar inte alltid telefonen utan det är fortfarande så att de får tjata. De hotar med att man får gå ut ur klassrummet men det blir inte så. Någon upplever att de kanske inte behövt det. Det förekommer fortfarande att elever är ute på nätet och lägger upp bilder. Det är mer på skoj att man säger dumma saker till varandra. Det är mer internt

Två elever uppger att de är så få under lektionerna. Där märker man inte det här med mobiltelefonerna. Det är arbetsro. De som inte kommer har fått jobb och arbetar istället. Vissa elever bara hänger runt och vissa kommer efter ett par månader igen. Elevernas frånvaro har nog inte så mycket med skolan att göra.

Gemensamt förhållningssätt av lärare

Det känns som att det är olika från lärare till lärare. Vissa säger till medan andra inte gör det. Det hade varit bättre att säga till att eleverna stör. Det var några som störde under en redovisning och eleverna tog upp det med läraren som sa "Jag borde säga till". Det var nyss. I allmänhet har det blivit bättre. Det är vissa saker som är likadant som telefoner och att elever kommer sent. Det händer ingenting när de håller på med telefonerna eller kommer sent. Om lärarna tar telefonen kan situationen bli värre. "Jag väntar ett viktigt samtal" säger en del elever. Man borde ha det så att alla samlar in telefonerna vid lektionernas början.

Har ni talat med någon om att det är stökigt på lektioner?

Eleverna har talat med mentorerna om att det varit stökigt men det har inte blivit bättre. Eleverna har inte talat med rektorn.

Hur är det när rektorn besöker lektionerna?

När rektorn är där skärper eleverna till sig. Läraren har bett eleverna om att sköta sig när rektorn ska komma. Rektorn är duktig och är på rätt plats. Han pratar och hälsar och det känns som att han bryr sig. En elev tror att de elever som kommer vara kvar kommer att få det mycket bättre. De som kommer i höst kommer att få en bra skola.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevhälsan

Skolvärden är med hela tiden. Någon elev har sett psykologen. Vi har inte sett elevhälsan i korridorerna. Skolsköterskan och kuratorn ser vi inte så ofta på plan 4. De behöver nog vara på sin mottagning. Vi har inte sett elevhälsan i vår del av skolan. Skolvärden ser vi ofta. Han har alltid pratat mycket och hjälper till. Han är matvakt också.

Har rektor samtalat om vikten av studier med eleverna?

Under det stora mötet i aulan talade han om att vi gör det här tillsammans. Alla skulle delta på mötet. De som borde höra det är inte i skolan. Man borde snappa upp de eleverna. De

som kommer efter två månaders frånvaro gör inte så mycket. Bara de inte stökar så får de vara med och sedan tar lärarna dem åt sidan efter lektionen.

Gemensamt sätt att undervisa?

Lärarna har börjat skriva på tavlan om hur dagen ser ut. Det är lite tydligare. Det beror på lärare men vissa släpper det inte om man kommer försent två minuter. Elever går dock fortfarande in och ut ur klassrummen, det är mycket spring. Många lärare försöker fråga var eleverna ska. Vissa elever kommer tillbaka 20 minuter senare. När lärarna har genomgångar kan det vara så att vissa elever sitter kvar och eleverna går inte ut mitt i genomgångarna. Läraren kan se att någon försvunnit efter att de varit bort i 10 minuter. Alla elever känner igen detta att elever kan vara borta under en längre tid. Vissa lärare är mer hårda, vissa frågar, vissa säger ingenting och vissa säger till efteråt.

Är ni med och tar fram ordningsreglerna?

Eleverna är med och skriver på reglerna. Eleverna har varit med lite grann och gör någon form av utvärdering. Eleverna har delvis varit med och påverkat. Rökning på skolgården, folk förstår inte det. Det är många från skolan också som står och röker. Skolvärden brukar gå ut ibland och säga till. Vissa lärare säger till, andra inte. Det är mest i matsalen där det kommer andra elever. Skolvärden går fram och frågar om de går där då och kan säga till dem.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Värdegrundsord

Eleverna uppger att de har värdegrundsgrupper. Det är inte så mycket att eleverna går igenom det arbetet. I klassrummen finns en åtgärdstrappa och några värdegrundsord som sitter på väggarna. En elev tror att de sitter där. Rektorn gick genom orden tillsammans med eleverna. Lärarna har inte gått igenom värdegrundsorden. Om någon håller på med mobiltelefonerna kan lärarna peka på ordningsreglerna. Det förekommer mer sällan att elever haft handväskor på borden utan de är mer i fönstren nu. Man borde som lärare se och poängtera det.

Vad har skolan för rykte?

Stökigt! Det är en bra skola att välja men eleverna har inte upplevt att det är så stökigt som de skriver i tidningen. Rektorn kan vända detta.

7 Anteckningar från intervju den 5 maj 2017 med heltidsmentor och skolvärd

Medverkande från Skolinspektionen: *Utredarna Erik Ahlsén och Alexander Aleryd*

Deltagare: *Heltidsmentor och skolvärd*

Extra anpassningar och särskilt stöd

Hur säkerställer rektorn att lärare anmäler vid "F-varning"?

Det märks på elevmöten. Lärare kan anmäla till EHT. Mötena har blivit mer strukturerade jämfört med under höstterminen. Ingen elev faller mellan stolarna nu. Rektorn är med på elevvårdskonferenserna, vilket möjliggjort att ansvariga kan fånga upp eleverna. Eftersom samtliga följer rutinerna har antalet elevärenden ökat, vilket också medfört en ökad arbetsbörda för EHT. Att fler elever anmäls till elevvårdskonferenser betyder inte att alla elever blir föremål för utredning. Alla elever får det stöd som de är i behov av för att klara målen. Ett sådant exempel är att elever i behov av flera kompetenser från elevhälsan nu kan få det stödet. Rutinerna har effektiviserats och det går därmed snabbare att utreda eleverna.

Lärare som inte följer rutinerna

Rutinen för extra anpassning och särskilt stöd har samtliga lärare blivit påmind om under personalkonferenser. När lärare sätter in extra anpassningar skrivs detta in i ett gemensamt dokument för skolan. Lärarna skriver även in om de avser fortsätta med extra anpassningar. Vid EHT-utredning bifogas lärarens dokumentation. Extra anpassningar har konkretiserats på individ- och gruppnivå.

Elevhälsan – skyndsamt utreda

Skolan har tydliggjort åtgärdsprogrammen. Det finns en tydlig rutin för hur uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram ska göras. Skolan använder sig av ett dokument där uppgifterna läggs in. På så sätt har åtgärdsprogrammen också blivit tydligare. Flera elever är inte i längre i behov av åtgärdsprogram utan klarar sig med olika former av anpassningar i undervisningen. Det är en anledning till att elevhälsan hinner med att skyndsamt utreda de elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Skolans arbete har blivit mer strukturerat.

Elevers frånvaro

Det finns en tydlig rutin som skolan arbetar efter när eleverna är frånvarande. Mentor ringer till eleven samt till vårdnadshavare när eleven är sjuk, har olovlig frånvaro eller kommer sent till lektionen.

Studiehandledning på modersmålet

Elever i behov av studiehandledning på modersmålet får behovet tillgodosett av skolan. Ett sådant exempel är swahili. Det finns inte många lärare som talar det språket. Birgittaskolan 1 har lyckats få tag i lärare som kan tala språket och kan därmed tillgodose elevernas behov av studiehandledning.

Uppföljning och utvärdering

Det görs täta uppföljningar av specialpedagog och mentor. De sköter kontakten med lärare och vårdnadshavare. Samarbetet innebär också att det inte finns risk för att eleverna inte når målen. Åtgärdsprogram följs upp och utvärderas och ändras vid behov. Det sker en revidering av åtgärdsprogram när eleven når målen i en kurs. På så sätt finns möjlighet för eleven att nå målen i övriga kurser. För eleverna i årskurs 3 märks det förändrade synsättet

tydligt. Det jobbas intensivt för att eleverna ska nå målen. Mentor, specialpedagog, kurator och studie- och yrkesvägledare har delegation att fatta beslut om åtgärdsprogram. Rektorn fattar beslut om reducerat program.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Mentorskapet

Tanken är att mentorskapet ska fortsätta. Resurser finns för detta. Det är den signal som de fått av rektor. De intervjuade ser en väldigt positiv effekt av mentorernas arbete, bland annat möjligheten att fånga upp de elever som är på glid.

Trygghet

Tryggheten har blivit bättre jämfört med under höstterminen. En bidragande orsak är att rektorn har styrningsförmåga och en plan för hur det fortsatta arbetet ska se ut. Eleverna upplever en trygghet och vet när lektioner börjar och slutar. Detta har rektorn förtydligat för elever och lärare. Även mentor diskuterar med eleverna när lektioner börjar och slutar. Det kan hända att elever vill sluta tidigare. Mentor hänvisar då till det som rektorn bestämt.

Rektorn har tillsammans med personal och elever utarbetat ordningsreglerna som finns i klassrummet. Eleverna följer reglerna och vet vilka konsekvenserna blir om de inte följer reglerna. Eleverna efterfrågade redan under höstterminen 2016 mer ordning och struktur. Det är mera lugnt jämfört med under höstterminen och det förekommer nästan inget spring i korridorerna. Trygghetsvärd och lärare har fått mer struktur och arbetar efter ett annat upplägg.

Det var rektorn som visade vägen för förändringsarbetet. Rektorn är mer synlig och pratar med eleverna. Rektor genomför trygghetsvandringar i samtliga byggnader och pratar med eleverna. Förutom mentorer och skolvärd rör sig även kurator och skolpsykolog i korridorerna. Skolmiljön har genomgått en uppfräschning. Rektor, skolvärd och lärare ställer upp stolar efter varje lektion och betonar vikten av att skolmiljön ska vara i ordning. De intervjuade märker att det finns trygga närmiljöer och att många elever sitter och studerar. Lärarna har på eget initiativ flyttat sina rum till de plan där eleverna rör sig. Skolvärden uppger att denne under sju år arbetet själv med att skapa trygghet. Så är det inte längre. Det finns ett förtroende för varandra på Birgittaskolan 1.

Ordningsregler

När rektorn tillträdde gick han igenom ordningsreglerna under en personalkonferens. Mentor och undervisande lärare har informerat elever om reglerna. Regler och åtgärdstrappa följs enligt de intervjuade av lärare och elever. Det blir tydliga konsekvenser om en elev väljer att inte följa ordningsregler eller kommer för sent till lektioner. De intervjuade uppger att det förs samtal med elever som kommer för sent. Mentor är involverad i åtgärdstrappan och följer också upp frånvaron. Skolvärd är inte involverad i arbetet med elevers frånvaro. Det har alltid funnits regler vid skolenheten men en skillnad jämfört med tidigare är att reglerna nu efterlevs. Det finns fler vuxna i korridorerna. Lärare, skolvärd och mentorer rör

sig i korridorerna och kan på så sätt fånga upp problem. När det uppstår en incident kan man ta tag i den direkt. Arbetet mellan skolvärd, mentorer och lärare har intensifierats.

Grupperingar

Skolvärden har aldrig upplevt att det funnits grupperingar på skolan. Däremot har det alltid funnits oroliga grupper av elever. De intervjuade känner till den speciella kultur som finns på skolan. Skolvärden känner dock inte igen det som framkom i beslutet men medger att det förekom viss oro under höstterminen. Däremot har det inte varit någon konflikt under vårterminen.

Eleverna i årskurs 1 har inte upplevt otrygghet, vilket framgår av de mentorssamtal som förts med eleverna. Rektorns och lärarnas synlighet har också medfört en förbättring jämfört med höstterminen. Eftersom det nu finns en samsyn mellan elever och lärare blir det ett ökat tryck på de elever som inte vill följa skolans ordningsregler och värdegrundsarbete.

Mentor berättar att det tidigare förekom många obehöriga i korridoren. Om obehöriga påträffas visas de ut från skolan. Likabehandlingsgruppen har inte haft något pågående kränkingsärende under vårterminen. Det märks att det är en annan trygghet på skolan jämfört med höstterminen.

Åtgärder för att förebygga otrygghet

De intervjuade uppger att mycket av oron kan kopplas till enskilda elever. De eleverna går inte längre kvar på skolan. Rektorn har förtydligat reglerna för samtliga. Lärarna använder åtgärdstrappan. Det har blivit en annan trygghet på skolan och eleverna vet med sig att det blir konsekvenser om de inte följer reglerna. Eleverna kan bli avstängda. Vidare blir vårdnadshavare, lärare och annan berörd personal inkopplad tidigt i processen. Skolvärden uppger värdegrundsarbetet som en bidragande orsak till att eleverna avhåller sig från att bråka.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Elevhälsan har under vårterminen genomfört trygghetsvandringar. Kurator och skolpsykolog har tillsammans med mentor besökt yrkesprogrammen och där diskuterat sex och samlevnad. Vidare har man genomfört projekt tillsammans med Brottsförebyggande rådet i Linköping. Nya möbler och en samsyn kring ordningsregler har bidragit till det förebyggande arbetet. Elevhälsan är med i det arbetet. Gemensam start och slut på lektionerna har bidragit till att eleverna inte är frånvarande. Planen framöver är att fortsätta med "Machofabriken" och tillsammans med skolpsykologen prata om hedersrelaterat våld. Ett projekt gällande hbtq kommer också att genomföras.

Elevhälsan är mer synlig nu. Kurator och skolpsykolog genomför trygghetsvandringar och pratar med eleverna. Det är svårt för elevhälsan att få en systematik i arbetet. De genomför

trygghetsvandringar i mån av tid. De intervjuade uppger att kurator och skolpsykolog går i korridorerna flera gånger i veckan.

Varför har elevhälsan mer tid nu jämfört med höstterminen?

De intervjuade uppger att det finns tid avsatt för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Det har skrivits en tydlig elevhälsoplan. Mentor och skolvärd ingår i elevhälsan och blir på så sätt en del av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Birgittaskolan 1. Eftersom mentor och skolvärd möter den övriga elevhälsan blir arbetet bättre. Mötena leds av rektorn. Mentor och skolvärd har tillsammans med kurator och skolpsykolog ansvar för stora delar av skolenhetens förebyggande arbete. Mentor är bland annat med och pratar sex- och samlevnadsfrågor med eleverna. Mentor och skolvärd är också med i projektet "Machofabriken".

Målinriktat arbetet för att motverka kränkande behandling

Värdegrund

Kontinuerliga möten under våren. Kommer bjuda in ytterligare externa representanter i arbetet. Det ska genomsyra verksamheten. All personal och elever deltar i arbetet. Skolpsykolog haft genomgång med personalen. Alla har accepterat arbetet med den gemensamma värdegrunden. Det är ett arbete som fortsätter.

Lärarnas uppdrag i värdegrundsarbetet

Lärarna har diskuterat värdegrundsarbetet i referensgrupper. De har också haft möten och workshops om värdegrundsarbetet. Det har också gets möjlighet för lärarna att gå på frivilliga möten. Det första mötet genomfördes i januari. Värdeorden har arbetats fram i elev- och lärargrupper. Fyra av de fem värdeorden angavs i båda grupperna, vilket visar på den samsyn som finns mellan elever och lärare på Birgittaskolan 1.

Skolpsykologens utvärdering av kränkingsprojektet (de intervjuade tar del av dokumentet)

Att var tredje elev upplevt sig kränkta låter, enligt skolvärden, oroväckande. Den uppgiften kan enligt mentorn bero på enkätens utformning. Det har inte förekommit ett enda kränkingsärende under vårterminen. Däremot har det förekommit två ingripanden av elever under vårterminen. Eleverna har avstyrt bråk mellan andra elever och därefter kontaktat mentor.

8 Sammanfattning av lektionsobservationer

Datum: *vecka 17*

Antal observerade lektioner: *6 lektioner*

Observatörer från Skolinspektionen: *Avdelningschef Maria Sundkvist, enhetschef Allan Wester Dahl, undervisningsrådet Eleonor Duvander samt utredarna Alexander Aleryd, Tobias Thorén och Daniel Nilsson*

Skolinspektionen genomförde sammanlagt sex klassrumsobservationer under vecka 17. Vid observationerna har fokus legat på att observera studieron i klassrummet samt trygghet i skolans gemensamma utrymmen. Vid observationerna har inte framkommit någon uppgift om elever som kom för sent. Däremot framkom uppgift om viss olovlig frånvaro. Den olovliga frånvaron registrerades av lärarna.

Samtliga lektioner började på utsatt tid. Vid någon lektion informerade läraren om ordningsregler i början av lektionen, bland annat att eleverna skulle lägga undan mobiltelefoner och handväskor. Vid några lektioner observerades hur elever med viss regelbundenhet lämnade pågående lektioner. Eleverna var frånvarande upp till 15 minuter. Någon elev informerade läraren innan eleven lämnade klassrummet. Vid någon lektion noterades hur eleverna svarade läraren med svordomar när läraren frågade dem vart de varit. Vid en annan lektion noterades hur eleverna svarade att de väntat ett viktigt samtal samt uppsökt toaletten på lärarens direkta frågor om vart de varit. Vidare noterades hur någon elev återkom efter 15 minuter men att läraren varken noterade när eleven lämnade respektive återvände till lektionen.

Vid lektionerna observerades aktiviteter som inte hade med undervisningen att göra. Vid samtliga observerade lektioner såg inspektörerna exempel på hur mobiltelefonerna användes under lektionstid. Mobiltelefoner användes bland annat till att spela spel, skicka sms, nyttja sociala medier samt filma sig själva och klasskamraterna. Vid några tillfällen korrigerades det felaktiga användandet av mobiltelefoner, bland annat när en elev spelade spel på sin mobiltelefon. Vid en lektion noterades hur eleverna högljutt pratade om hur de skulle tända eld på skolan. Språkbruket korrigerades inte av läraren. Det noterades vidare på några lektioner hur elever använde svordomar i samtal mellan varandra och/eller till lärarna. Vid enstaka tillfällen korrigerade lärare språkbruket. Vidare noterades vid en lektion hur elever med svordomar ifrågasatte läraren när eleverna ombads följa de regler som läraren bestämt, bland annat att inte tugga tuggummi och ta av sig ytterkläder under lektionen.

Inspektörerna såg inga tecken på kränkningar i uppehållsrum eller i anslutning till matsal. Skolans upplevdes som hel och ren. Ingen synlig skadegörelse eller klotter noterades. Även lektionssalarna var hela och rena. Några lärare städade undan skräp i slutet av lektionen. I varje klassrum var ordningsregler, åtgärdstrappa och värdegrundsord uppsatta. Det noterades hur personer rökte vid en av ingångarna till skolan, precis bredvid förbudsskylten mot rökning.

9 Övrigt

Tidpunkt: *vecka 17*

Plats: *Birgittaskolan 1*

Fler elever var frustrerade efter en av lektionsobservationerna. De ansåg att lektionen var regisserad så till vida att de uppmanats av läraren att vara tysta och skötsamma samt komma i tid till lektionen. Informationen hade även gått ut via klassens sociala mediegrupp. Före lektionen hade läraren också frågat eleverna om hen skulle säga till dem före eller i början av

lektionen om huruvida eleverna skulle lägga undan sina mobiler. Detta tyckte eleverna var lite märkligt.

Det som särskilde lektionstillfället från en vanlig lektion var att läraren sa till eleverna att komma i tid och att läraren skrivit upp saker på tavlan. Vidare sa läraren till när eleverna lämnade lektionen, vilket inte läraren brukar göra i vanliga fall.

Eleverna uppgav att det inte blivit bättre sedan Skolinspektionens beslut. Det har satts upp ordningsregler i klassrummet, men eleverna kan inte i övrigt erinra sig insatser för att studieron ska bli bättre. Eleverna uppgav avslutningsvis att oftast slutar den aktuella lektionen långt före utsatt tid och att många elever kommer för sent till lektionen.

På Skolinspektionens vägnar

Erik Ahlsén

Alexander Aleryd

